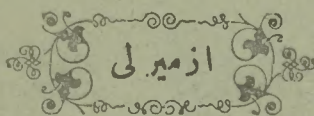


Խղմիր

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ



اداره خانه — از میرده جقور خاندۀ نومرو ۴

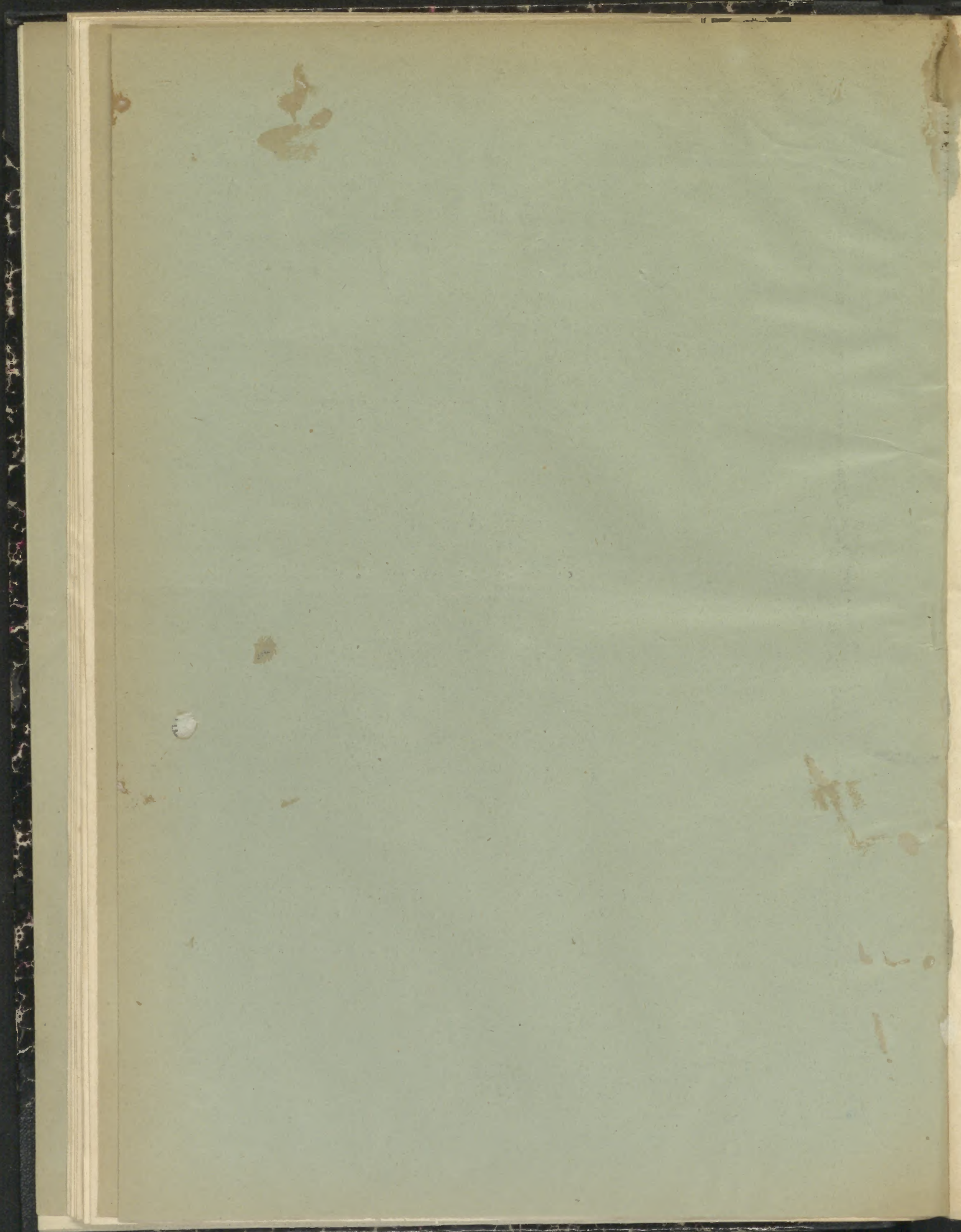


ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Իզմիրի համար	(52 թիւ)	25 Ղրշ. մէճ.	20 Էն
» »	(26 »)	13 » »	20 Էն
Գաւառներու համար	(52 »)	32 » »	20 Էն
» »	(26 »)	16 » »	20 Էն
Արտասահմանի համար	(52 »)	10 Ֆրանք	

ԿԱՆԽԻԿ

20 ՓԱՐԱ



Ա. ՏՐԻ — ԹԻԻ 4.

ԵԻՐԵՎ 30 ՀՈԿՏ. 1909.

ՏԻՐԵՆՏՈՒՆ
ՅԱԿՈԲ Յ. ՆԵՐՍԵՍՅԱՆ

ՊԵՏԱՍԻՆԱՆՏՈՒ
ՕՇԻՆ ԵՍԼՅԵԱՆ
(ԵՐԱՏՐԵՐ)

ԽԳՄԻՐՆԻ

ԽՄԲԱՂՐԱՏՈՒՆ

Չգուր խառն. թիւ 54
ԻՏՄԻՐ

Չեռագիրն. կըլ իտ
չեն արտ իր

ՂՈՒՈՏՈՂՎԱԿԱՆՆԵՐ



ՆԱԳՈՒՄՆԻՔԱԿՈՆ ԵՂՁԹՎԱՆՈՒՄՈՒՄԻՔԻՔ ԵՒՉ

ՀՆԶԵԱԿ

ՕՐ ԻՆ

Հրեշտակներու լախեն զողջար անբծութիւնդ շուանի,
Վերջապիւր թոյ-ամպերէն առիւր հիւսկէնն հերերուդ
Մարմնոյդ գեղովն վե՛ր սչացիր այս աշխարհէն ամայի,
Հրեշտակներուն տու՛ր առաջի համբոյրն անմեղ սերերուդ:

Երգեհոնի ստեղծաշարին նազանքներէն հեզամագ՝
Շեշտը առիւր քաղցրիկ ձայնիդ թրթռումներուն վէտ ՚ի վէտ,
Թող տու՛ր, աշխարհ, «ցաւերու մեծ մայրն» է անի ու երագ.
Մեկուսացի՛ր ու հոն երգէ՛ գեղցն սիրոյդ կենսաւետ:

Թող ջրվտթի մարմնոյդ սպիտակն ամպերուն հետ ցանուշիր,
Ու աստղերու նայումաքին տակ մաքուր հոգիդ թող հաշի,
Այս աշխարհի պիղծ ձորներն մարմնոյդ վրայէն մերկացիր:

Վշտեմբն ՚ի քեզ ցոյացու՛ր ինչպէս վշտակ անայի,
Հրեշտակացիր մեր երկրէն վեր, անհունին մէջ սնագին
Ու մարդիկ թող քեզի ձօնեն էն մաքուրը աղօթքին:

Իզմիր

ՎԱՐԱԺՆՈՒՆԻ

Ա Պ Ա Շ Ա Ի Ս

ՍԻՐԵԼԻ ՇՆՈՂԻՄ

Գիշերային անուրջներու խաղաչիք
Խղճի խայթին բիրտ հարուածոց տակ ուժգին
Ապաշտի հանդարտութեան խաղաղիկ
Պետքն զգացի, որ ցաւերս հանդարտին:

Խղճի խայթին բիրտ հարուածոց տակ ուժգին
Պարմանուհւոյ այսպանելի արարքներ,
Տխուր յուշերն իմ մեղաւոր անցեալին
Պատկերացան իմ սրտին մէջ կարեւոր:

Զոջումի մը տենցն զգացի ես յիմ մէջ
Ապագայիս մտածեցի երբ վրան
Ու մարեցի ես խօշական հուրն անշէշ,
Որ զիս վառէր եռանդով մը առնական:

Թող զիս չլիռ խիտ ցաւերդն հանդարտին
Զի թոթուեցի պատանեկան իմ ախլան
Թող դադարին սուր խայթերդ իմ խղճին
Զոյման եպմբան բռնեցի ես եռանդուն:

Մաղիխա

ԱՆԺԷԼ ՍՍՐԳԻՍԵԱՆ

ԱՂԲԱՏԻՆ ԳԱՆԳԱՏԸ

«Աղքատն ինձ ո՞ր զանգատի»
Անհոգ հարուստն ինչ հարցուց.
«Եկուր», ըսի «ու պիտի
Պատճառն իսկոյն քեզ սամ' ցոյց»:

Գիշեր էր մութ տխրացու.
Բաւաւ պատեր էր ուղիւն,
Թէեւ հագած վերարկու.
Բայց ցուրտն խայթ էր մեր մարմին:

Հանդիպեցանք ճերուանի
Թշուաւ մարդու մ'աշէմեր.
«Ցուրտ գիշերով», հարցուցի,
Ի՞նչ զործ ունիս այս տեղեր:

«Իրօ՛ք խիտ ցուրտ է». ըսաւ,
Տան մէջ չունէր կրակ աչ
Ու ան եկած էր հարկաւ.
Ոչորմութիւն մը մութայ:

Հանդիպեցանք մի աղջկան,
Որ բոկոտն կը մութար.
Ըսի. «Ունիս հոս ի՞նչ բան
Սինչ հովն չաչէ խօշարար:

Հայրն իր հիւանդ պառկած էր
Տան մէջ, ըսաւ տրամաչիր
Էս ինք պէ՛տք էր հաց խնդրէր
Անցորդներէն կարելիր:

Տեսանք վրան ցուրտ քարին
Նստած կին մը կը հանգչէր.
Մանկիկ մ'ունէր իր ետին,
Մեկնալ կուրծքին կը սեղմէր:

Հարցուցի թէ ինչո՞ւ.
Այս ցուրտ հովին կըսպասէր
Ու ան դարձաւ սաստեղու.
Մանկիկը որ կը ճչէր:

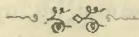
Յետոյ, ըսաւ, տար երկիր
Ամուսինն իր զինուոր է
Ու շուտ դարձին վաշտին իր
Ինք անհամբեր կըսպասէ:

Ապա դարձայ ես ըսի
Հարուստին որ էր անձայն,
«Աղքատն ինչո՞ր զանգատի»
Հարցիդ՝ անհա՛ պատասխան:

Հայացուց Սնգրեհէնէ

Ռ. Ս. ՂԱԶԻԿԵԱՆ

ՊՈԼՍԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ



Դեպքերը կայծակի արագութեամբ իրար յաջորդեցին, Պատրիարքին հրաժարականը եւ անոր յարակէջ պարականոցը յաւագոյն աւելիներ էին Բերայի քարոզչին, իր վրեժի ու քենի արծարծելու։ Քաղաքական ժողովին եւ մասնաւորապէս Յ. Շահրիկեանի դէմ։

Մեր ծանօթութեանց շարքը ընդարձակելու համար ըսենք թէ՛ Հմայեակ Սրբազան եղաւ Կրօնական ժողովին հրաժարականին պատճառը, եւ այս՝ Քաղաքական ժողովին վրեժիմարական ցոյց մ'ընելու համար էր։ Հմայեակ Եպիսկոպոս բաւական ճարպիկ գտնուեցաւ Կրօնական ժողովի իր անդամակիցները համոզելու թէ Քաղաքական ժողովը, իրենց կարեւորութիւն չ'աւար կոչ եւ թէ պէտք է որ իրենք, Կրօնականները, ոգի ի բռնին աշխատին իրենց իրաւունքը պաշտպանելու համար աշխարհականներու ոտնձգութեանց դէմ։

Ու Կրօնական ժողովի այս սեռագրեւորները, որոնք այն ժամուն կարծես մէկ մէկ հերոսներ կարուած էին ազգը փրկելու համար ոչխարանման հաւանցութեամբ մը ընդունելին իրենց Առեւտրական առաջարկը եւ այսպէսով հրաժարեցաւ Կրօնական ժողով կոչուած այդ անունը, որ իր ս'լզբմարութեան միջեւ վերջ օգտակար գործ մը չ'կատարեց ազգին ի նպաստ, եւ այսպէսով աչ պիտի երթայ, քանի որ Կրօնական ժողովը անուն մ'է չի եւ ո'չ այլ ինչ . . . :

Ղեռնդեաններու եւ Կրօնական ժողովին համար այսպէս հակիրճ կերպով խօսելէ վերջ, կ'ուշի՛ր Քաղաքական ժողովին հրաժարականին մասին մի քանի խօսք ըսել սակայն ժամանակը սուղ եւ նոր Քաղաքական ժողովն աչ ընտրուած չ'ըլլալուն աչ մասին կը խոստանամ յաջորդ թղթակցութիւնս խօսիլ, միայն հոս կ'ուզեմ մի քանի խօսք ընել Յրազարկական սա վերջին պայքարին մասին։

Ինչպէս յայտնի է, չորս երկուամիսէ ի վեր Պոլսական թերթերը սկսած են կազմակերպեալ պայքար մը միջոցով Դաշնակցութեան, եւ անոր կիւսակա՛նց եղող «Ազատամարտ» ի դէմ։

Մենք խնդրին բոլոր մանրամասնութեանց մէջ չը մտնելով, առ միայն ըսենք թէ Պոլսոյ աչ թերթե-

րուն պոռչտուք ծիծալելի ըլլալու աստիճան ապա իւրաքանչեւ քանի որ իրենց այնքան գոված, վառարմած, եօթը երկինք համած Դաշնակցութիւնն է որ կը դատափետեն այժմ եւ քիչ մ'աչ շատե՛ղ եւ թալլ ըսենք թէ՛ իրեք նոյն թերթերը, կամ կոչը էին կամ ապուշ էին եւ կամ թէ տակաւին տղայ մը էին որ տարիէ մ'իջեր իրենց հետ ապուշ, իրենց մէջ գրող, խօսող, ճառող Դաշնակցականները չ'կրցէր էին ճանչնալ եւ այսօր աղաչակա՛ր, յաշկան վայնաւորանով մը, որ մէկ կը յիշեցնէ պոչը երկու դուներու մէջ սեղմուած հաջան ջունք, կ'եղէն ասդին անդին ցափաւորներ ընդ, սուտ խօսիլ, յերիւրել, կեղծել։

Երանելիները . . . , կը կարճէինք թէ՛ Հայ մամուլը սակաւին բարձր ու հաստատուն կեցած է իր պատուաւոր պատուանդանին վրայ, առա՛ւ խաբուած ենք եղեր, եւ մեզ հետ անոնք եւս խաբուեցան, որոնք անաչով Պոլսոյ չրագիրներուն մասնաւոր «Հայրենիք» ի եւ «Բիւզանդիոն» ի յերիւրածոյ շուրերուն, պահ մը խուշ գալլով զգայած էին Դաշնակցութեան դէմ, բայց հիստիալորէ չ'ուշացաւ . . . :

Ինչ, ամբաստանել, քսան տարուան Յեղ. Կոնակցութիւն մը ազգադաւ գործով մը, Զեյթուն մը «Իթիքիստ - Թէրազը» ի ծախելու ամբաստանութեամբ արատաւորել Դաշնակցութեան անունն ու համբաւը, անա՛ հոս էր որ կը բռնուէր Պոլսոյ թերթերուն ստախօտութիւնը, եւ ժողովուրդը աչ տեսնումն ու, որ անոնք որ եւ է ընդդիմութեան, ուշած կողմը կը յարի, պահ մը սրամտութեան վերջ, իրօք հասկցաւ թէ՛ իր բարեացակամութիւնը իրենց խաչաչիք դարձուցած էին։ Բիւզանդիոնի, Ժամանակի, Հայրենիքի եւ Առաջադի պէս թերթեր, եւ բնական սբար հիստիալորէ առաջին հոսանքը, ինչն սգիտակցութեան առաջին վայրկեանն է որ կը ա՛ւեր մեր թմբած ժողովուրդին մէջ։

«Հայրենիք» իր երեւումին առաջին օրերուն, խիստ բարեացակամ եւ համակիր ընթացքով էր որ կը վերաբերուէր Դաշնակցութեան հետ, նոյն խաչ Շահրիկեանի յօդուածներն աչ իրենց տեղը ունէին անոր մէջ։ Բայց երբ վաճա՛ն Թէքեան, աչ բանաստեղծ («) Սահմանաչրական Բամկալարը «Շիրակ» չ'ճաչել գոցել վերջ՝ ձեռքով ոտքով գործի խառնուեցաւ «Հայրենիք» ի մէջ, այն ատեն է որ հոշմաւցոյցը, կամ աչ անուաւ Բոյնսնէն Շահնաչարը

վոխուեցաւ, եւ «Հայրենիք» ի հոկը՝ որ առաջ Դա-
նակցականներուն թեր կը փչեր, հիմա սկսաւ ա-
նոնց դէմ փչել . . . :

Ահա «Հայրենիք»ին գունա իոխութիւնը: Բան մը
որ սկսած էր պէտք էր կատարելապէս ի գլուխ հա-
նել: Շահնագար պաշարը սկսած էր, պէտք էր զայն
շարունակել: Եւ արդէն Շահնագար անոր մէջ կը զբտ-
նէր իր շահը: Իր բայած հալաղաշնակցական շարժու-
մը արձալանդ գտաւ ամենուրեք, Ելիպտոսի, Իզմի-
րի Ռամկավար Սահմանադրականները նւյն իսկ,
ձեռքի տակէ, նիւթական եւ բարոյական աշակցու-
թիւններով քաջալերեցին «Հայրենիք»ի հակադաշ-
նակցական շարժումը: Ասոր ամենափոքր մէկ օրինա-
կը կրնա՞ք ներկայացնել, այն համակրական վերա-
բուրմունքը եւ նուիրատուութիւնը գորունեցաւ եւ
կատարեց ժողովուրդին մի մասը «Հայրենիք» ին
100 ոսկի տուգանքի դատապարտուած ժամանակ:

Այն ատեն դիտուեցաւ թէ՛ այդ նուիրատունե-
մեծ մասը կը պատկանէր Ռամկ. Սահմանադրական
Կուսակցութեան: Արդ Շահնագար ինչ կերպով կը
նար իր երախտագիտութիւնը յայտնել այդ կու-
սակցութեան, ոչ ուրիշ բանով, այլ իրեն խորհր-
դական ընտրելով Թէքէեան մը եւ իր թերթը Ռամկ.
Սահմանադրականներու կիսօրկաններոն այսինքն,
«Ազգ.» ի, «Լուսաբեր-Արեւ.» ի եւ վերջերս Իզմիրի
«Դաշինք» ի ցանկին մէջ արձանագրելով:

«Հայրենիք» ի մասին այսքան բաւ համարելով,

երկու բառ աչ «Բիւզանդիոն» ինչ եւ մ. ռ. ս թերթերուն
համար խօսինք:

Բիւզանդ Բէշեան առաջին օրէն իսկ Դաշնագա-
կանները հազ չէր ըներ, եւ այն՝ աչ աւելի արմտեցաւ
երբ «Ազատամարտ» ի երէտումով, «Բիւզանդիոն» ի
թիւրածը գգալի կերպով նուագեցաւ:

Բիւզանդ Բէշեան իբրեւ կեսարացի, կատարեալ
գործի մարդ մէ: Զգացումներ, կամ գլայնութիւններ
որոնք որ եւ է կապ մը չունին Սթէնլին ի, մէ-
նիտիյէի եւ կամ իր քսակին հետ, գինք բնաւ չեն
հետաքրքրեր: Եւ այդ իսկ պատճառով է սր Բիւ-
զանդ Բէշեան առաջին օրերուն չուր կեցաւ Դաշ-
նակցութեան հանդէպ, բայց երբ գործը քսակին ե-
կաւ, այն ատեն է որ պուչսուրք կոխեց եւ պրո
հասան արձագանք գտաւ ուրիշ տեղեր:

«ժամանակ» ին հաւար բան չենք քսեր, այն՝ ծախ-
ուած է արդէն Ղեւոնդ վարդապետին, եւ Ղեւոնդ
վարդապետը նոյն իսկ իր հայրին քիթելու աչ ըչչայ
նէ, դարձեալ «ժամանակ» պիտի քիթէ, դեղին հան-
քին չոյցերէն ազդուելով:

«Առաւօտ», որ կը պատկանի վերականգնեալ Հն-
չակեան Միսաք Սուրեանի, այն աչիր տալուց կը
ցարնէ, իր գիտցած կերպով, եւ չենք գիտեր թէ սա
մեր ախ մը հայ ժողովուրդը այդ տալուչներէն ո՞ր
մէկուն ալանջ պիտի տայ:

Մեզ համար այդ է կարեւորը:

ՍՄԱԴՍՏՐՈՒ



ՈՐՇԻՆԱՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՏԱՆԱՅԻ

Ամենամեծ ուրախութեամբ եւ հա-
նոյքով կը ծանուցանենք Ատանայի
Որշախմա՛մ ընկերութեան կազմու-
թիւնը:

Մեր ներկայ Մով-Յաւերուն մէջ, ա-
հա՛ այսպիսի բարեգործական ընկե-
րութիւններն են որ պիտի ձգտին բա-
շատան մը դնել մեր վերքերուն վրայ:

Հայե՛ր, ամեն ժամանակ աւելի չը
մոռնանք մեր կարօտները, եւ չա-
նանք քաջալերել նոր Որշախմամը:

Ա՛Ն ԿՆՈՋ ՀՈԳԻՆ . . .

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Ա.

Սե՛նեակին մէջ պահ մը շուռիւնը տիրած էր: Դուրսը Յուլիսի տաք օրուան այդ իրիկնամուտին՝ հիանալի վերջալոյս մը կը թռնար: Արեւուն կրակ՝ գունտը կը հալէ՛ր, կը հալէ՛ր տակաւ: Զարնշալոյսն ամպերու պատուումքներուն մէջ:

Սիրանոյ՛ց եւ Վահրամ միմակ էին սենեակին մէջ: Դիմացը գիւղանկարը դաշարագարդուն՝ հարուստ գործերով նկարի մը պէս կը տարածուէր պատուհանով ջր՝անակում: Նարնշածաղիկներու անոյ՛ց բուրումները տաք տաք իրենց գլխի՛ց աչիքները կը նետէին ներս պատուհանէն սենեակին մէջ: Եւ ան անկիւնը հիմայ, վերջալոյսի ոսկիէ ճառագայթներուն տակ Սիրանոյ՛ց ինքնամոռ դաշնակին վրայ Շոքէնէն Մահերգ մը կը թռնագնէր հեղգօրէն:

Վահրամ հոն էր, արմուկը կրթնցուցած դաշնակին, գլխահակ թաղում երաժշտութեան մեղանոյ՛ց ծածանքներուն մէջ, կարծես վերացած, անհացած իր երազանքներուն ծոյլ օրօրներովը:

Իր գլուխը կամայ կամաց աւելի ծուծ էր անգգաւարար, իր ջրթները գրեթէ կը դպչէին Սիրանոյ՛ցի ոսկեթէլ մացերուն: Ան՝ կարծես անյագօրէն կ'ըմպէր ու կը վաշէր անոր արեւելեան վայրի ծաղիկները բուրոյ ջունջը՝ ու կ'զգիւէր անով:

Իրեն համար հոտ կ'սկսէր կեանքը աւ հոտ ալ կը վերջանար: Այդ մտ ձուլում անդրին էր որ կը մարմնաւորէր կեանքը՝ իր բոլոր վայելքներով, Սերը՝ իր բոլոր հեշտանքներով: Անկէ դուրսը ի՞նչ հոգ իրեն:

Ու դեռ պիտի շարունակէր երազել եթէ Սիրանոյ՛ցի բարակ թրթռում ձայնը հեռաւոր երգի մը պէս չի հնչէր իր սկանչին:

— Դարձուր, Վահրամ:

Շփոթած խեղճ տղան մէկէն սթափեցաւ, դարձուց ձայնատետրին էջը. ու կարծես պաղատագին:

— Սիրանոյ՛ց ըսաւ, ձգէ վայրկեան մը երգդ ու թող որ մեր սրտերն ալ երգեն իրարու. . . :

— Սերը երգել կուտայ արդէն:

— Բայց չ'է մի որ երգն ալ սիրել կուտայ

— Ուրեմն կը սիրես զիս

— Խենդի մը պէս, իսկ դո՛ւն . . . :

Սիրանոյ՛ց պատասխանելու տեղ իր աչքերը ջողացուց կիսաստուերին մէջէն:

— Ա՛հ ըսաւ Վահրամ, հոգի՛ս, աչքերէդ սէր կը հոսի կարծես. . . :

Բ.

Վերջալոյսի այս մեղք տեսարանէն վերջ՝ հազիւ

ամիս մը անցած էր, Վահրամը կանչած էին գինուորագրութեան եւ իր պատկանած գումարն հետ մեկնած իզմիրէն:

Բաժանութի առաջին օրերը երկու բաժնուած սիրտերուն համար դժնդակ էր թէն բայց կանոնաւոր թղթակցութիւն մը, մասով մը գէթ կը բուժէր երկու մասաւ սրտերու վրայ բացուած-վերքերը:

Յանկարծ Վահրամի կեանքը այլափոխուեցաւ օր մը: Այ՛ վերջերս իր այնքան սիրատարք նամակները սկսեցին էին անպատասխան մնալ: Ինչո՞ւ արդեօք: Սիրանոյ՛ց չ'էր սիրէր զինք այլեւս: Բայց կարելի չէր այդ: Ի՞նչ ըրած էր ինք անոր:

Խեղճ տղան երթալէն սկսած էր զգալիօրէն տկարանալ: Անանուն հիւանդութիւն մը հիմնովին ցնցած էր զինք, իր ախտաւոր գոյութիւնը ալ սկսած էր քաշքշել իր նշմարիտ հայրենասէր գինուորի մը դժուարին պարտականութիւններուն մէջէն:

Այս այսպէս չէր կրնար տեսել արդէն եւ սեւ օր մը վերջապէս յոռուեցաւ անգութ առեղծուածը:

Բարեկամէ մը կիմանար թէ Սիրանոյ՛ց ընկճուած սպասումի տանջանքէն հեռի գգուոտ նեոքի հըպումէն, ամուսնացած էր հարուստ երիտասարդի մը հետ, երեսակայական ոսկեգօծ ապագայի մը զոհելով ներկայ դեռատի ամբողջ կեանք մը:

Վահրամ անաբեկեցաւ բոթին առջեւ, գրեթէ խեղազարեցաւ խեղճն, ոչ կրցաւ խօսիլ եւ ոչ իսկ ջալ: Միայն հազիւ լսելի ձայնով մը միջմրթաց:

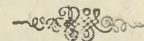
— Ա՛հ կնոջ հոգին. . .

Ու դէմքը ծածկեց ձեռքերուն մէջ:

ՄԻ ՀՐԱՆ ԹԱԳԻՈՐԵԱՆ



ՔՐՕՆԻԿ

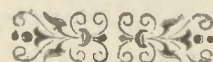


Վայելքի եւ հիացումի ամբողջ ժամերն էր որ անյետաչ կիրակի անշուշինք Սրբրթինկի թատերաւրահին մէջ: Հիսսիսի հոյակապ հանճարին, Հենրիք Իբոլնի «Ուրուսկաններ»ը, իզմիրցիին համար ճոր յայտնութիւն մը եղան:

Կեցցէ՛ արուեստի մարդը, Վահրամ՝ փափագեան նշմարիտ արուեստագետն է այն եւ մենք տակաւին պէտք եղածին պէս չ'կրցանք գնահատել եւ քաջաչելել զայն. . . :

Այս էր գեղարուեստի համար մեր ունեցած նաշակը. . . :

ՌԻՐՕՐԹԸՐ



«ԻԶՄԻՐԼԻ»Ի ԹԵՐԹՅՈՒՆԸ (4)

ԿԱՐՄԻՐ ՍՊԱՍԱԽՈՐՆԵՐԸ**Է Զ Մ Ը****ՌՈՒՍ ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ****Հեղինակ. ԲԻԷՌ ԶԱԳՕՆ****Թարգ. Մ. Թ.****Ա.****ՄԱՏՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ**

— Ահա, ըստ, վարձատրութիւն մը ըստանալու միջոց: Նստի՛ր սա սեղանին առջեւ. Գովաչե՛ք, առ գրիչ մը եւ թերթ մը թուղթ ու գրէ՛ արհեստները եւ հասցէները՝ ամէն անոնց որոնք կազմակերպութեան գինուորագրութեան են թուչար մէջ եւ կամ ուրիշ տեղ:

— Գովաչե՛ք բաւական երկար ցանկ մը գրեց:

Ոստիկանապետը աչքէ անցուց:

— Շատ լաւ, ըստ, պիտի վարձատրուիս: Եւսի Սիպերիա արտորուելու տեղ ազատ կ'արձակուիս, այս շատ է անգամ քեզի: Բայց ամէնը այդ չէ, դըրամ ալ կուգես հօ՛ւ . . .

Մատնիչին դէմքը ժպտեցաւ:

— Ահաւասիկ տասը ուռալլի:

Խոնարհեցաւ, բայց չի կրնալով իր յուսախաբութիւնը ծածկել:

— Աւելին կը յուսայի, աւելցուց:

— Յուսայ: Բայց ո՞վ կ'երաշխարէր ըսածներուդ ճշմարտութիւնը: Պէտք է առաջնորդես ոստիկաններու ձեռքով: Անկէ վերջ. . . օհ անկէ վերջ. . . գումար մը պիտի տամ:

Ոստիկանապետը զանալից գարկաւ եւ կանչեց պահակ ոստիկաններու պետը, որուն շաննեց մատնիչը:

Ասով մէկտեղ Գովաչե՛ք գաղանի ոստիկան մըն էր. թէն իր գիտցածները միայն թուչայի եւ չըսական քանի մը քաղաքներու մէջ սանձամարտական, անկէ անդին իրեն անճանօթ էր:

Իեղն գեղջկուհիի մը սէրը պատճառ եղաւ որ երեսան ելլէ կեդրոնական կազմակերպութիւնը իր ամենակարեւոր վարերաքննութեան:

Բ.**ՆՈՐ ՅԵՏՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ**

Թուչարի մէջ Գովաչե՛քի մատնած պահուն, անաստիկ ինչ որ կ'անցնէր Սօսքուայի մէջ:

Մանարանի մը գործարարներէն մ'ըն՝ Էաքչե՛ք ա-

նուն, ոստիկանութեան ձեռնալացնելով քանի մը արիչուած հրատարակութիւններ. բայց արած էր թէ զանաք ընդունած էր ուրիշ բանուներէ՝ որոնց մէ մ'ըն՝ Վասիլէ՛կ իրեն յայտարարած էր միեւնոյն տանն թէ սեփականութիւնը պէտք էր ընչի՛նքսկան ըլլալ, եւ թէ զայն ձեռք առնելու համար՝ ընկերակալական յեշտութեան մէջ յառակադիծը ձեռն տանէն պիտի գործադրուէր:

Անհիշապէս ոստիկանութիւնը ձեռքակալեց Վասիլէ՛կը: Զինք հարչաքննեցին, մերկեց պատասխանել:

Բայց հագիւ այս վերջինք բանտարկուած էր. ահա իր հոմանունին՝ Տարիս Սքլօրցի՛ի եկաւ իշխանութիւններուն կարեւոր յայտնութիւններ ընել:

Ինքզինք կորուսած գգալով, աչքիկը ուզած էր, վրէժը շուծել արշարութեան յանձնելով իր սիրահարին դժբաղդութեան պատճառ ելողները:

Տարիս պատմեց թէ ինչ վարպետութիւններով իր սիրականը գինուորաբեր էին Կարմիր Սպասարներու ոճրաբոյժ կազմակերպութեան մէջ:

— Այս ընկերութեան մէջ, ըստ, աչքիկը, դեռատի կ'ընէր ալ կան, գործը եւ մախ ճշմարիտ գեղջկուհիներու տեղ առի, սակայն յետոյ իրե՛զ յեղուն եւ վարուելակերպները, ըրած ամէն շուն քերձուն հակառակ ինչի մատնեցին իրական կացութիւնը: Աւելի վերջը սիրահարէս իմացայ թէ ահա ամենաբարձր ընտանեքներու կը պատկանէին: Անոնք հարուստ եւ աչնիւ ըլլալով մէկտեղ կը հաւանէին կեղծամուծի մը եւ կոշտ հալուստներու տակ ծածկուած՝ մասնակցելու յեղա խիտութեան:

Մեր մէջ կային նաեւ հարուստ եւ կրթութեան երիտասարդներ նմանապէս ծպտուած՝ բիր ընկեր, եւ աւանք էին որ գլխէ հանած էին Վասիլէ՛կը:

Իր ճառը լրմնացնել վերջ Տարիս ցուցուց այն ժամադրակալը՝ որ հաւաքատեղին էր խոսվարարներուն:

Խոնգարկութիւնը երեսն հաւեց մեծ միերք մը պրօլետներու, թերթերու, եւ արիչուած հրատարակութիւններու, որոնց նպատակն էր բրթականաւ ընդհանրականութիւնը, տապալելով կառավարութիւնը եւ հաստատելով ստալուստներու հաւատարմութիւնը:

Կարմիր Սպասարներու կազմակերպութեան կեդրոնն էր Զիւրիխ ուրկէ կը տրուէր շարժումի աւմէն մէկ նշան:

Շարունակելի

ԹԵԼԵԿՐԱՖԻԱ

ՂԱԶԵԹԱԼԱՐՆՏԱՆ

ԱՌԱՅԱՆ

Սթամբուլ. — Կիրիս միտիլի հազ-
գնաթի թիւք կազմեալաւը եկնիտեն
պիւ չօք հազարը հազմագտաւ աւը-
լար: Հէփիսի մէսեկէնին հաւ իտիւմե-
սինի իսթիյօրը: Պարիսի Նազըրը
Րիթաթ փաշայա պու մէսեկէ հազմե-
տա սիվալար իտիւմեկէր տիր:

ՐՈՒՄ ԿԱՆԻՊՈԼ ԲՆՏԱՆ

— Ատանտաւ տաւիլ թեմամիլե
երինէ կեւմէտիկինտէն Տիվանը Հաւազ
տահա իքի այ տէվամ իտեմէք տիւ:

— Պերլին. — Սթամբուլտան թեւ-
կաթիլա խապեր վերիտիկինէ նազա-
րէն ժէօն թիւքը երին տէհինտէ ֆէ-
նա ֆիքիլը պեւեկէն պիւ գամթէ
մեյտանա չըպարմաւը: Պուշտա պիւ
չօք տաքէր իլէ էհալի վար տըր:

— Հիւմի փաշայը գապինտէն տիւ-
շիւրմեք իւզըր Մաքէտօնիտաթիւք
վէ Բոււլարտան իւզարէթ եկնի տհ-
րար գամթիկիս հարըմտը իչոն գո-
նուշուլմը: Սեւանիքտէն պիւտի-
րիլիօր:

— Պու կիւնքի թանին կազմեալը
վալիլերէ վիւայէթիւրին կիւզիլ խա-
րէ օնմտը իչոն հիւքիւմեթին թէվ-
սիի մէզուլիլիթ վերմէսինէ գարար
վերտիկինի պիւտիլիօր:

— Թիւրք կազմեալաւը հուտուտ-
տաքի գուվվիթինի արթըմագտաւ օլ-
տուղնտան տուլը Եոնանիթանըն
խալինտէ պիւ մաքտա պեւեկիլինի
հազարազ տէյհինտէ պուլմագտա-
տըլար:

Սէօլիտիկինէ կէօրէ Եոնան հէօ-
քիւմեթի Սթամբուլտաքի էլիսի վա-
սըթանը օրտու վէ տօնանմադընը
գուվվիթիւտիւմեթտէ իտէտէ Տէօվե-
թը Օսմանիէ հազգըմտա ֆինա պիւ
ֆիքիլ պիւզեկիլինի Պապը տիւյէ
պիւտիլիթիւքը:



— Օսմանը միլիթ մեհիլի կեւ-
մեք այլըն պիւրինտէ (հանի պու կիւտիլի)
աչըլաճազ արր, միլիթ մէհիլի րէ-
խալիկինէ Տէլաթ Մէպուսը Լութի
Պէյ ինթիլապ օլտուճաղը մուհազ-
գազ տըր:

— Օսմանը հէօքիւմեթի իլէ րաթ-
րիգիտնէ արտանտաքի իսթիլաթիւր
օրթըտան գալըմըլաւը:

Խրիսթիյանըն այլը պէօլիւքիւր
հարմաւընա գարար վերիլիթէ օր-
թաւա պուլուտան պօղուզըզ պիւս
պիւթիւն գալըրըլտաճազ տըր:

— «Լուհէյ» տէ թօփլանտան իքինճի
տուլէ քօնիկիւրմաւընը գարարըլընը
գապուլ իտէհինի հէօքիւմեթիւք
Ավաթաւաքի էլիլիլերինէ պիւտիլի-
միշտիլ:

— Եէմինէ Սթամբուլտան պիւ թա-
պուր տաքէր տահա կէօնտերիլեմէք-
տիր:

— Ատանտ գարըլըլըլտիլտիլ տօ-
ւայի օրտ թիւճարըլընը թօփ տիթ-
մագտան գուլթարմազ իչիւն պօրճու-
րընա պիւ այ մէհիլիթ վերիլմիլ իտի
չիմիի պու պիւ այ տահա ուզաւըլ-
մըլ տըր:

— Սթամբուլտաքի թաթիմ պաղէ-
տինտէ պիւ Օսմանը-ինիլթիւրա սէր-
կիտի աչըլաճազ տըր:

— Վանտա միւթիւմանըլաւ էրմէ-
նիլեր պարըմըլա պիւրիլիլէ էօքիւշ-
միլիլ:

— Արտուլուտար Պապը ալիյէ պիւ
քեազա կէօնտէրէրէք օ թարաթիւրա
կէօնտերիլեմէք վալիլերը մեմուրըր
իչիւն պազը չամթիւր թալէպիտէ-
մէքիւր տիր:

— Չաքըմըլըն թուլթուլմազ վէ
վիճուլըն օրթաւա գալըրըլմա-
սը իչիւն Սայիա փաշա թարաթիւրա
վիլիլմիլ օլտն շայիտա պու հաթիթա

վիւքէյա մէհիլիտէ օգուտաճաղար:

Սայիա փաշա էլքիա իլիլիլիտէ րէք
պէօլիլք հարապըլար կէօթէրմիլ, է-
հալի իւզերիլտէ էյի պիւ իւմիտ պը-
րազմըլ պէօլիլք վէ տիլիլիլ գապըթ-
լամըմըլտան տըր:

Սէքէտէ գայըլ միւթիլմիլերին
տաքերիլք հազլամալարը պիլմիլ, թէրթիլք
էլիլտէն ԾՅ, թերթիլք տա-
նիտէն Ծ վէ գըմըր ոսնիտէն ԼԴ քիլի
տաքէր իտիլմիլտիր Մալիխաւաւա
ֆէրմանը օգուտմըլ վէ հօքլամայա
պաշլանմըլաւը:

— Սաքիլիլք հաշտա պուլման-
լարտան քիմէյի հօլ թեղքիլէսի վե-
րիլմիլէսի հեր ըարաֆա պիւտիլիլ-
միշտիլ, էք մաւայէնէ պաշլաւագտան
տնրա հաշլարընը աիւզիլթմէք իսթի-
լէնիլերին արգուհալիլերինէ պապըլմի-
լաճազ տըր:

Էլքիյա թաղիպինէ մէմուր իտի-
լէն Սաիտ փաշա աիւն իգմիլէ կէլմիլ
տիր Պիլինճի օրտուտան իքի թա-
պէր տաքէրտէ պէքիլմէքտէ տիր:

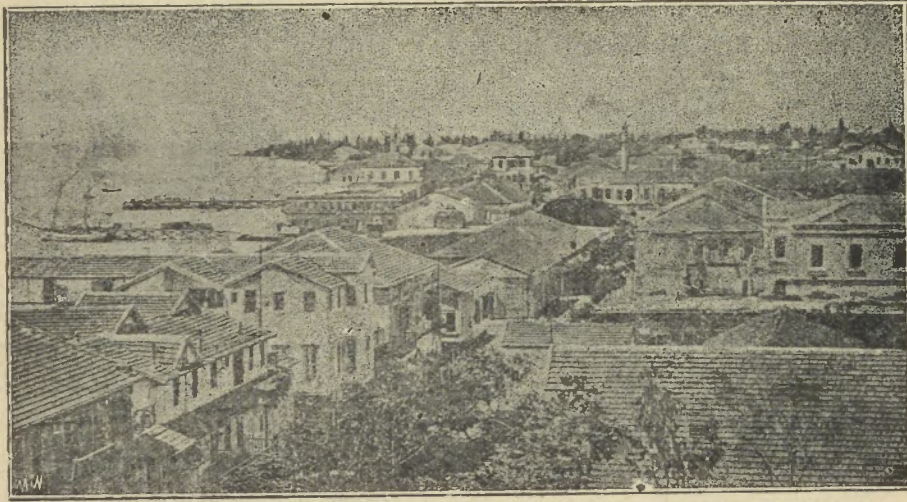
Վիւայէթ, տալիէ տայիլիլերի
իչոն երմի պիւն զրուշ վիլիլմէսի
Սթամբուլ հազըլմըլաւը:

Սթամբուլ, տալիլիլի հօլտա գօյաճա-
ղըմ հապըլ իլ կէօրտիլմիլէմէյիլ
տըլի պիւ չօք լէիլիլ, մէմուրըր, ազալար
թային իտերէք պուրայա կէօնտերաի.
պու գաթլարտա իգմիլէ կիլիլիլ. ֆազաթ
նէ հարտուլար. թօփանաճազ եր, մուհաթմէ,
միւրա-օլտաճաք օտա հօք իլթէ պու եիւզտէն
չիմիլիլ գատար պիւ իքի մահքէմէ
թօփլանմաւալը կիպի թօփլանտան-
լարտա քիւլիւք քիւլիւք օտալարա,
տաիթա ուշաք օտալարընա սըքըլ-
ալար պու հէօքիւմէթիլմիլըն շան
ու շէրէֆինէ հազըլմազ. իւմիտ իտէ-
րիլքի տալիլէ նազըրը պէյ էֆէտի
հազիլէթիլիլ հէման պու փարայը
սարֆ իթմէյէ իլին վիլիլ:

«Քէօլիլ»

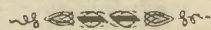
ՏՊԱՐԱՆ ՕԿՄԱՆԻՆ — Գ. ՇԵՒԵՐԵԱՆ

ՏԵՍԱՐԱՆ



ՄԵՐՍԻՆ. — Կիլիկիոյ նոսահանդիսար

ՄԻԻԹԱԼԷԱ (3)



Պու գախտէ հէր ֆէրտ հազկնտա սյրը սյրը ճարի օլ-տուզը կիպի պու ֆերտաին մնստուպ օլտուզը անասըրը միւնթէմիէ վէ հէյիթը իծթիմայէ հազկնտա տահի ճարի տիր: Մուզթետիր վէ քուսմիլ ասէմլերին տէրունինտէ պուլտուզլարը հէյիթը իծթիմայէյէ թէլքին իթաքլերի ֆիքրլեր վասի մըղհաստա միւնսար օլտուզար պու մու-վաֆապըյէթ հէրքեսէ վերիմիլ տէյիլ իսէ տէ թեքինը ֆիգր տզ վէ չօզ, էյի վէ քէօթիւ հէր հալտէ նէթիճէսինի կէօսթիւճէնքտիր, զերէսի զայ օլմայաճազտըր:

Հաղըզաթը հալի քինսի էթրաֆնտաքիլերէ պիւթիւն զուվէթիյէ անլաթմազա չալըջան պիր ֆէտայիյէ պիր միւնթէհիտէ պազընը, հէ՞ զատար չալըջըր իոէ բարա իթ-տիրէմէզ, անճազ կիւնէլին մուվազպաթ պիր միւտտէթ ի-չիւն պուլութ տլթընա: Կալս՜ Օլտուզը կիպի վապթ ստաթ կէլէճէք քի մուսֆապըյէթոկլիկէ մահքիւմ իթտիկի-միզ օ ֆիգր՝ նէթիճէսի էսլերինի կօթիւնէճէք վէ օլ ֆիքրի իւք էվվէլ պէյան իոնն զաթ վէֆաթ իթմիլ օլտա պիլէ պէյանը ֆիգրինին իլերլէմիլ օլտուզը նօզթաի նա-զարնտան միւքհաֆաթը տէմեք օլտան նէթիճէսինի պուլ-մուշ օլտաճազ տըր:

Թամ մուսֆապըյէթ՝ հէման օլ տապիզա մուսֆաթ-պիյէթ տիմէքօլմայուպ իսթիպալտէ թաամիւմ իթտիկի թէ-էսիրինտէ տիր: Քենտինէ տիւչէն հիտէ հալընը թօխումը էգմէսինտէ պիւքի գալաճազ վէ իսթիպալտէ տիկիլէրի մէյվէսինի տեվլիթէճէքլէր: Թարիհին կէօթիւնտիկի իւլ-

լէ պիւյի. ք զաթլար հայաթ-տա պուլտուզլարը սըրտաա օլ գատար պէյիւք թանըլա-մատըլար, հաթատ պէյան իթ-տիքլէրի պէյիւք հազիպաթ-լար օլ զէմանըն թէհամի-նին վէ տերեճէի միւլիքհաի-նին ֆիւլպնտա օլտուզնտան գօվալմնտըլար, էօլտուլիւլ-տիլի, լաքին սէօզլիրի տէ-հրտին տէհրէ աքս իթմիքտէ, հօլճուլէ իթմիքտէ օլտուզ-լարը սըրտանտա, հազըլտնմլ վէ էրկինլինմիլ օլտան հէյէթը իծթիմայէյէ տին ալգըլար իլէ գապուշ շաւնտըլար: Ըէգար, մեվթ, պիր տտէմին ամէլլինի թէէսիրինին հօլճուլըք իթ-մեսինէ, իլերուլէմեսինէ մա-նի, հալի օլտաճազ:

Քիւչիւք ըրմազլարըն իլերլէտիքճէ պէյիւյիւպ հէր ման՝ տ վէ հալի էօնիտէն սիւրիւպ կէօթիւրէճէք տերէճէ զայ հալինէ կէլտիկի միսիլու, պէյան օլտան պիր ֆիգ-րին հէր նէսլտէ թէսեւիւլէն վէ տիւշէ դայգա հօլճուլը-ղընա տեվաթ էթտիքճէ թէէսիրի թէվէսիւ իստի վէ հէր հալտէ հիւնը գապուլ իլէ նէթիճէլէնի:

Մէշրութիյէթը Օսմանիյէյի էլտէ իթտիկիմիզէ իթթի-խար էտիյօրուզ (չայէտ էտէնլէր վար իսէ). լաքին պր-մուսֆապըյէթի հէման պու կիւն պիլ ալարըք տէյու իթ-թիխաթ իթմէյիլիւմ, հէր կէլէն սենէլերին վէ հէր իսմլերի պիլլինմէմիլ հա ու՜ ուտըլմըլ օլտապ էօլէնլէրին ալ վէ չօզ հէր հալտէ հիսսիլէրի վարտըր, եթէր քի շու նէթի-ճէյի կէթիլէն թէսեւիւլէ իլլինտէ հալտըլար: Պիր մուհպ-րիպէ մուզաֆիքիլիյէթիտէ էքսիլի գօմանտանըն իոմի-նի զիքր իտէր իսէքտէ պու մուզաֆիքիլիյէթին հոստուլի տսկեր ֆէրտլերին ամիլ վէ մուսվէնիթինէ տէ միւթե-վազըֆ տըր: Պիգի պու տեվլը միւնէվերիյէթ վէ տեվլը ֆինուսա կիթիլէն գալաթը ֆլնիլէ մուճիպլերի պիրեր ոուրեթլէ էօլալարրիլտիլէր, պաղըլարըն էմիլլէրի վէ ֆի-քըլէրի հարը պուլըք գալտըր իսկտէ քենտիլէրինտէն սօնրա կիլէճէքլէր հէր հալտէ իլէրի կէօսթիւրէճէքլէրի գանա-աթըլա մուսթիլիի օլտապ ճան վերտիլէր: Պիր տայաղը չուլուր-ոս օլտան ալիճէնտա պիր իսթիյարըն՝ միլվէսինի կէօրէմիլէճէլինի պիլտիկի հալտէ քենտինտէն սօնրաքիլէր իլլուն պիւր ֆիտան տիքտիկի կիպի, մահա միւտաֆաթի հազ հօլտա նէշըր էֆիքհար իսէն կազէթաճըլարն՝ մուհթե-րէմ, վէ նէշըր օլտան պիր ելնի ֆիքրին պիր զերէսինին պիլէ զայ օլմայաճազընը պիլտիքճէ գալպէն հէ՞ տէրլէճէ մէ՜ ուտ տըր լար:

Ո. Ե.

Կը ծախուի ճամբ. «Դրոշակ»,
«Ուսանող», «Ազատամարտ» եւ
«Իզմիրլի» թերթերը: